

Environment

- ความหมายสิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น

- จากสิ่งแวดล้อมเทคโนโลยีและชีวิตให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมไว้ดังนี้
สิ่งแวดล้อม หมายถึง **สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม**สิ่งที่เห็นได้ด้วยตาและไม่สามารถเห็นได้ด้วยตาสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตตลอดจนสิ่งที่ป็นทั้งที่ให้คุณและให้โทษ
- กลุ่มนักสิ่งแวดล้อมให้นิยามว่า “สิ่งแวดล้อม” หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา

ประเภทของสิ่งแวดล้อม

1. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (**Natural environment**) สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า อากาศ ดิน น้ำ มนุษย์ สิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมอื่นประกอบ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย
 - สิ่งที่มีชีวิต (**Biotic Environment**) หรือเรียกว่าสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ (**Biological Environment**) เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติมีคุณสมบัติเฉพาะตัวของสิ่งที่มีชีวิต เช่น พืช สัตว์ มนุษย์
 - สิ่งที่ไม่มีชีวิต (**Abiotic Environment**) หรือ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ อาจจะมองเห็นหรือมองไม่เห็น เช่น แร่ธาตุ อากาศ เสียง

ประเภทของสิ่งแวดล้อม

2. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (**Man-Made Environment**) ได้จากทรัพยากรดั้งเดิม แล้วมนุษย์เป็นผู้ดัดแปลงเช่น ถนน บ้านเมือง ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมเป็นนามธรรม (**Abstract หรือ Social Environment**) เช่น วัฒนธรรม ประเพณี การเมือง ศาสนา กฎหมาย

คุณสมบัติเฉพาะตัวของสิ่งแวดล้อม

- สิ่งแวดล้อมแต่ละประเภทมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวมีกลไกควบคุมการเกิดขึ้น
- สิ่งแวดล้อมนั้นจะไม่อยู่โดดเดี่ยวในธรรมชาติ
- สิ่งแวดล้อมหนึ่งมีความต้องการสิ่งแวดล้อมอื่นเสมอเช่น ปลาต้องการน้ำ เพื่อการอยู่รอดหรือต้องการรักษาสภาพตนเองหากขาดสิ่งแวดล้อมอื่นที่จำเป็นอาจสูญสลายได้
- สิ่งแวดล้อมจะอยู่กันเป็นกลุ่ม เรียกกลุ่มของสรรพสิ่ง (ระบบนิเวศ) ภายในระบบนิเวศมีองค์ประกอบหลากหลายชนิด แต่ละชนิดจะมีหน้าที่เฉพาะ การอยู่ร่วมกันมีกลไก
- สิ่งแวดล้อมควบคุมกระบวนการต่างๆแสดงออกเป็นการทำงานร่วมกัน
- สิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวเนื่องเป็นลูกโซ่ ดังนั้นเมื่อทำลายสิ่งแวดล้อมหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอื่นเป็นลูกโซ่เสมอ
- สิ่งแวดล้อมแต่ละประเภทมักมีลักษณะทนทาน และเปราะบางต่อการถูกกระทบต่างกัน
- สิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาที่เปลี่ยนไป ซึ่งอาจเป็นการเปลี่ยนแปลงชั่วคราวหรือถาวรก็ได้

กลไกสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์สิ่งแวดล้อม

1. **มิติทรัพยากร resources dimensions** หมายถึงทรัพยากรทั้งที่เป็นธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นมิติที่สำคัญเพราะมีบทบาทต่อมนุษย์ในการเอื้อประโยชน์ด้านอาหาร ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม มิติทางทรัพยากรมี 4 มิติ
 - (1.) ทรัพยากรกายภาพ เป็นทรัพยากรพื้นฐานของระบบสิ่งแวดล้อม
 - (2.) ทรัพยากรชีวภาพ เป็นมิติพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์เช่นป่าไม้ สัตว์ป่า พืช เป็นทรัพยากรที่มีบทบาทสำคัญในการควบคุมระบบสิ่งแวดล้อมและเป็นตัวฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของระบบ
 - (3.) คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์สิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นการที่มนุษย์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาสร้างคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ เช่น เกษตรกรรม พลังงาน
 - (4.) คุณค่าคุณภาพชีวิต เป็นกลุ่มทรัพยากรที่เกี่ยวข้องทางเศรษฐกิจสังคม ผลที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรจะเป็นตัวชี้ประเด็นว่าสภาพของสิ่งแวดล้อมจะเป็นอย่างไรมิติทรัพยากรที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ใช้การจัดการความยั่งยืนของระบบสิ่งแวดล้อม

กลไกสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์สิ่งแวดล้อม

2. **มิติเทคโนโลยี** เป็นการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อความ
เป็นอยู่ของมนุษย์ความผิดพลาดของการนำเทคโนโลยีมาใช้อาจส่งผล
กระทบต่อสิ่งแวดล้อม

กลไกสิ่งแวดลอมและสถานการณ์สิ่งแวดลอม

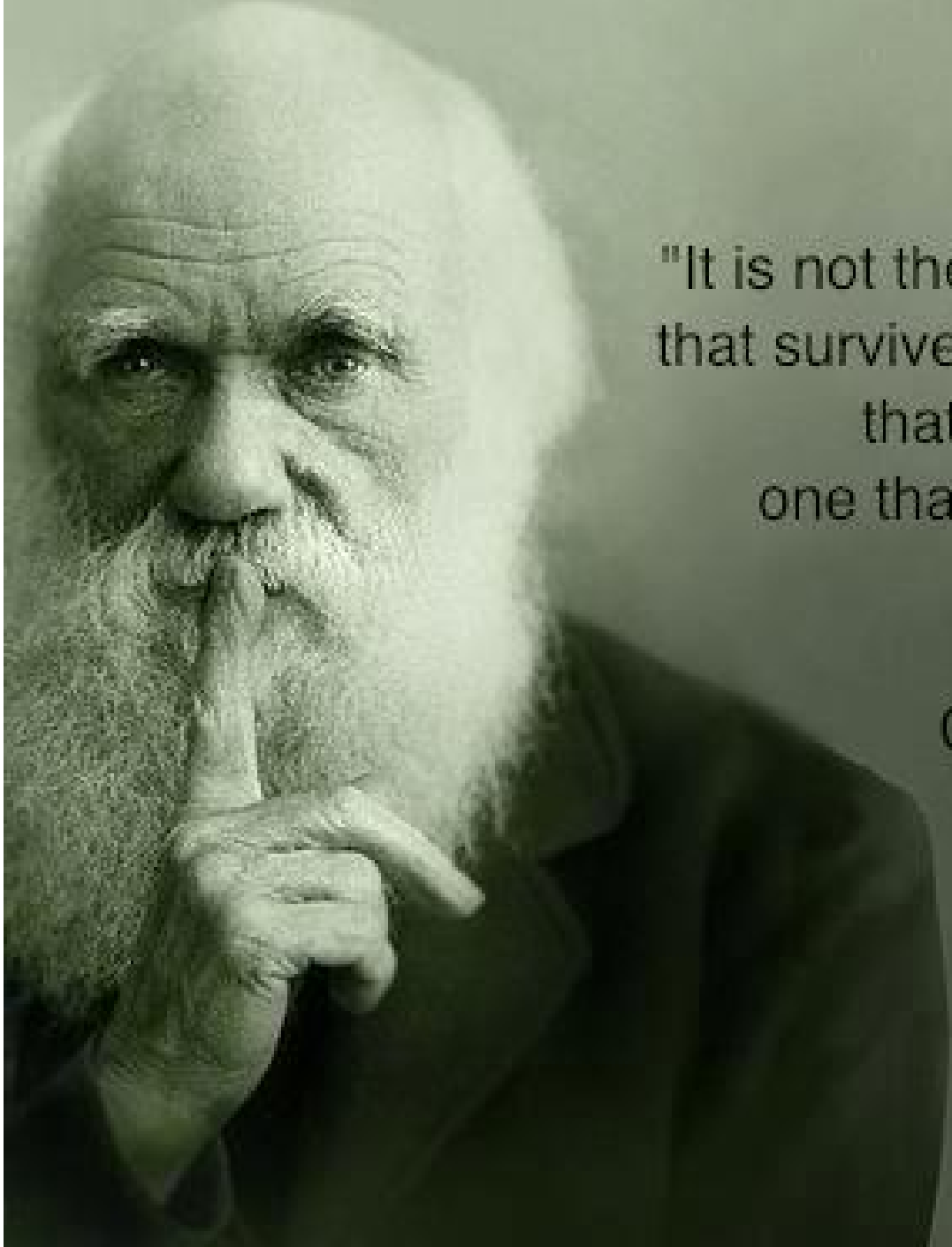
3. มิติของเสียและมลพิษสิ่งแวดลอม แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม

- ของแข็ง ได้แก่ กากสารพิษ ขยะ ฝุ่นละออง
- ของเหลว น้ำ น้ำมัน ไขมัน
- ก๊าซ อากาศที่ปนเปื้อนด้วยสารพิษ เขม่าควันออกไซด์ของไนโตรเจน ฯลฯ

- มลพิษทางฟิสิกส์ เสียง มลพิษของความร้อน แสงสว่าง รังสี

กลไกสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์สิ่งแวดล้อม

4. มิติเศรษฐกิจสังคม/มิติมนุษย์ หมายถึงสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นองค์ประกอบภาคในสิ่งแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้นโดยมนุษย์เช่น ประชากร กฎระเบียบ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์

"It is not the strongest of the species
that survives, nor the most intelligent
that survives. It is the
one that is most adaptable to
change".

Charles Darwin

**Our environment is continually changing.
Adaptation is a product of our ability to
recognize change, see trends and produce an
educated guess on the future. Then, based on
past experiences take corresponding actions to
adapt to that change.**

WORLD ENVIRONMENT DAY

5 JUNE

Forests: Nature at Your Service

In support of the UN International Year of Forests

กฎหมายสิ่งแวดล้อม

จะเป็น

1. กระบวนการหรือเครื่องมือที่ช่วยควบคุมความประพฤติของมนุษย์
2. รักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมและทำให้เกิดสมดุลตามธรรมชาติ
3. ป้องกันการก่อให้เกิดมลภาวะ
4. รักษามาตรฐาน

กฎหมายสิ่งแวดล้อม

วิธีการอ่านกฎหมาย

- ดูบทบังคับ
- ต่างกรรมต่างวาระ ต้องบวกเพิ่ม
- กรรมเดียวแต่ผิดหลายมาตรา จะลงโทษตามมาตราที่หนักที่สุด

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535
- พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535
- พ.ร.บ.การเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ.2456 แก้ไขใหม่ฉบับที่ 14 (พ.ศ.2535)
- พ.ร.บ.รักษาคคลอง ร.ศ.121 (พ.ศ.2445)
- พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ.2535
- พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ.2535
- พ.ร.บ.วัตถุอันตราย พ.ศ.2535
- พ.ร.บ.รักษาคคลองประปา พ.ศ.2526

ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญปี 2540

- มาตรา 56 การมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรเอกชน หรือชุมชนในการอนุรักษ์การใช้และการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม
- การมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณา **EIA**
- มาตรา 58 59 สิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนหรือชุมชน ก่อนที่จะมีการอนุญาตให้มีโครงการที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม
- มาตรา 46 สิทธิในการแสดงความคิดเห็นก่อนการตัดสินใจของรัฐ (ประชาพิจารณ์)

ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญปี 2540

- มาตรา 56 วรรคสาม สิทธิที่จะฟ้องหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้บังคับให้เป็นไปตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม
- มาตรา 56 การจัดให้มีองค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อม (สภาพนาความ NGO)
- มาตรา 290 การส่งเสริมให้องค์กรส่วนท้องถิ่นเข้ามาร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม

สภาพบังคับใช้กฎหมายในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม

1. สภาพบังคับทางปกครอง

- ปรับ
- ระบบอนุญาต

2. สภาพบังคับทั่วไปเชิงป้องกัน

- การทำ **EIA**

3. สภาพบังคับทั่วไปเชิงควบคุม

- กำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษ

สภาพบังคับใช้กฎหมายในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม

4. สภาพบังคับเฉพาะเรื่อง เช่น ห้ามใช้ยานพาหนะที่ก่อให้เกิดมลพิษ (รถที่มีควันดำ)
5. สภาพบังคับใช้ในกรณีฉุกเฉินให้อำนาจนายกรัฐมนตรีสั่งการตามความเห็นสมควร
6. สภาพบังคับทางอาญา
 - บทลงโทษจำคุก ปรับ ริบทรัพย์ ประหารชีวิต
7. สภาพบังคับทางแพ่ง
 - การชดเชยค่าเสียหาย

อสังหาริมทรัพย์กับกฎหมายสิ่งแวดล้อม

EIA หรือ Environmental Impact Assessment

- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 มาตรา 46 ได้บัญญัติให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดประเภทและขนาดของโครงการ หรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อม ต้องจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม เบื้องต้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรี กำหนดตามมาตรา 46 วรรคสองก็ได้

พรบ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

กิจการขนาดใหญ่

แสง เสียง กลิ่น ฝุ่น
ความสั่นสะเทือน
สารกัมมภาพรังสี

EIA + HIA

ก๊าซพิษ น้ำเสีย
ขยะมีพิษ

สุขภาพ กาย จิต สังคม

เศรษฐกิจ สังคม จิตใจ

EIA

- ประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ต้องจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์
- **Source:** สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

EIA

1. อาคารที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ฝั่งทะเล ทะเลสาบหรือชายหาด หรือที่อยู่ใกล้หรือในอุทยานแห่งชาติ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ ที่มีความสูงตั้งแต่ 23.00 เมตรขึ้นไป หรือมีพื้นที่รวมกันทุกชั้น หรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกัน ตั้งแต่ 10,000 ตารางเมตรขึ้นไป
2. โรงแรมหรือสถานที่พักตากอากาศที่มีจำนวนห้องพักตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป

EIA

3. อาคารที่อยู่อาศัยรวมตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารที่มีจำนวนห้องพัก ตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป (อาคารอยู่อาศัยรวม หมายถึง อาคารชุด ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด หอพัก อาคารให้เช่าเพื่อการอยู่อาศัย หรืออาคาร หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยสำหรับหลายครอบครัว โดยแบ่งแยกออกเป็นหน่วยแยกจากกันสำหรับแต่ละครอบครัว)
4. โครงการจัดสรรที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย หรือเพื่อประกอบการพาณิชย์ ที่มีจำนวนที่ดินแปลงย่อยตั้งแต่ 500 แปลงขึ้นไป หรือเนื้อที่เกินกว่า 100 ไร่

EHIA

 การกลั่นกรองโครงการ

เพื่อพิจารณาว่าโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ
ต้องดำเนินการประเมินแบบใด มีความจำเป็น
หรือไม่ ในการดำเนินการประเมินผลกระทบ

- กิจกรรมบางประเภทจะมีอัตราค่าธรรมเนียม EIA หรือ EHA แต่ก็มีข้อยกเว้นในประเภทที่กำหนดไว้
- มีการฝึกอบรมการทำการขออนุญาต โดยองค์การสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อให้คำปรึกษาและมาตรฐานการทำการขออนุญาต

เพื่อกำหนดขอบเขตและประเด็นสำคัญ
ในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
ครอบคลุมและยืดหยุ่น

[illegible]

เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ
จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม

- ประชาชนบางส่วนไม่ใส่ใจมีส่วนร่วม
- การศึกษาไม่ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้อง

เพื่อทบทวนร่างรายงานการประเมิน
ผลกระทบโดยภาคส่วนต่างๆ

- ประชาชนจำนวนมาก ไม่สามารถเข้าถึงองค์การที่รณรงค์การพิทักษ์สิทธิมนุษยชน
- การอ้างความผิดเพี้ยนจากความเป็นไปประปรายก็ใช้เพื่อปิดบังข้อบกพร่อง
- ประชาชนมองว่าการที่ผู้นำโลกยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาต
ให้ดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่างๆ
พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการพิจารณา

ปัญหา

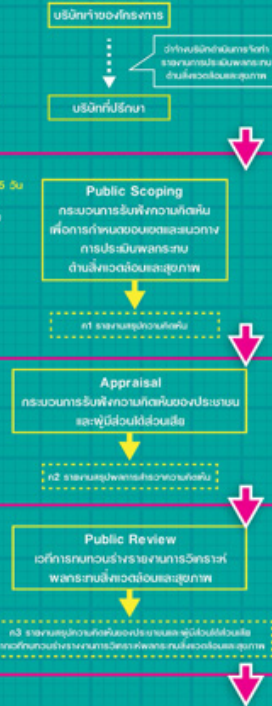
- ขาดการสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการอย่างเหมาะสม
- ประสิทธิภาพการดำเนินงาน
- โครงสร้างและสภาพทั่วไปไม่เอื้อต่อการทำงานของสหภาพ
- ขาดการพิจารณาข้อเท็จจริงในการอภิปรายข้อดีข้อเสียและอุปสรรค
- ไม่ค่อยใช้ข้อเท็จจริงสนับสนุนการดำเนินงานในการปฏิบัติงาน
- ภายหลังจากการประเมินการพิจารณาข้อเท็จจริงและการหาข้อสรุปในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการตัดสินใจขึ้นอยู่กับความเห็นส่วนตัวและไม่ได้เหมาะสมที่จะใช้ในการดำเนินงานที่ดีได้

เพื่อติดตามประเมินผลการดำเนินงาน
ตามขอบเขตและประเด็นที่เป็นข้อห่วงกังวล
จากการดำเนินโครงการในพื้นที่

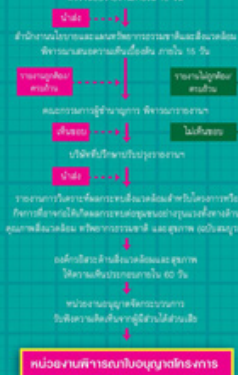
ผู้รับผิดชอบ : นางสาวณณนุช หะ กรรภะวงศาภรณ์กุล

นิเทศ

- รมว.ม. BHA/EIA ได้มีการกำหนดแนวทางให้พิจารณาไว้ดังนี้
- ราชการในภาคความหลากหลายทางชีวภาพของ
- มาตราการคุ้มครองทางทะเลของหน่วยงาน
- ราชการได้มีนโยบายในการส่งเสริมการพัฒนาประมงเชิงอนุรักษ์
- ฐานข้อมูลทางชีวภาพของสัตว์น้ำในทะเลของกรมประมง
- ทรัพยากรทางทะเลของภาค
- ราชการกำหนดและบริหารจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 15/10

เอกสารประกอบการเรียนรู้อิงงานฉบับภาษาอังกฤษ ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2555
ระหว่างวันที่ 18 - 20 ธันวาคม พ.ศ. 2555
ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค บางนา กรุงเทพมหานคร

โดยสรุป

- **EIA หรือ Environmental Impact Assessment** เป็นการศึกษาเพื่อคาดการณ์ผลกระทบทั้งในทางบวกและทางลบจากการพัฒนาโครงการ หรือกิจการที่สำคัญ เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและใช้ในการประกอบการตัดสินใจพัฒนาโครงการหรือกิจการ ผลการศึกษาจัดทำเป็นเอกสาร เรียกว่า "รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม"
[Environmental Impact Assessment: EIA]

ใครเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงาน EIA

- เจ้าของโครงการต้องว่าจ้างนิติบุคคลที่ ได้รับอนุญาตจากสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ให้เป็นผู้มีสิทธิทำรายงาน **EIA** ซึ่งหลังจากได้จัดทำรายงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว เจ้าของโครงการหรือผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าของโครงการจะต้องนำรายงานไปยื่นต่อ สผ. และหน่วยงานผู้อนุญาตโครงการ เช่น กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล หรือ อบต.) เป็นต้น

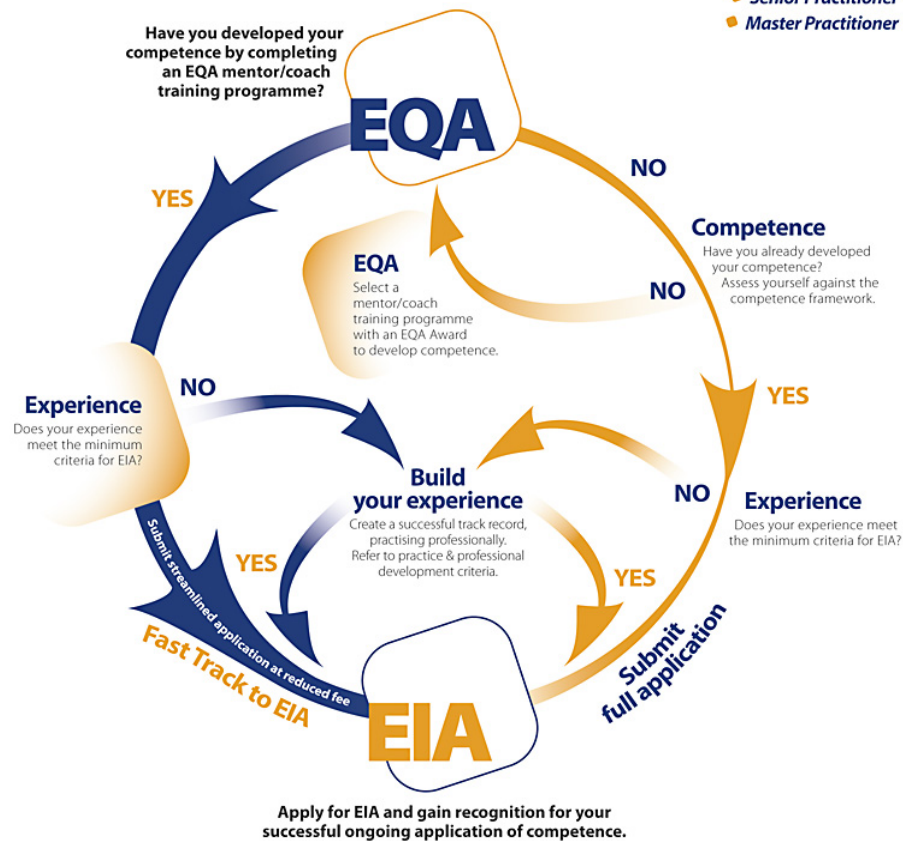
EIA เกี่ยวข้องกับบุคคล 4 กลุ่ม

- ผู้ประกอบการหรือเจ้าของโครงการซึ่งเป็นผู้จัดทำรายงาน
- ผู้มีสิทธิจัดทำรายงาน
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- คณะกรรมการผู้ชำนาญการหรือ คชก.

The Mentor/Coach Accreditation Guide

Recognition for successful ongoing application of competence

- **Foundation**
- **Practitioner**
- **Senior Practitioner**
- **Master Practitioner**

ขั้นตอนการทำรายงาน EIA

1. เจ้าของโครงการจะต้องทราบก่อนว่าโครงการนั้นจะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือไม่
2. ว่าจ้างที่ปรึกษาที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิติบุคคลผู้มีสิทธิทำรายงานฯ
3. เจ้าของโครงการส่งรายงานให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) โดย สผ. และคณะกรรมการผู้ชำนาญการจะใช้เวลาการพิจารณารายงานฯ ตามขั้นตอนที่กำหนดไม่เกิน 75 วัน แต่หากคณะกรรมการฯ มีข้อเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติม ที่ปรึกษาจะต้องใช้เวลาในการปรับแก้ และจัดส่งให้ สผ. และคณะกรรมการฯ พิจารณา ซึ่งจะใช้เวลาไม่เกิน 30 วัน

จรรยาบรรณของบุคคลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ จัดทำ รายงาน EIA

- จรรยาบรรณต่อตนเอง
- จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- จรรยาบรรณต่อเจ้าของงาน
- จรรยาบรรณต่อสังคม
- จรรยาบรรณต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ

กฎหมายสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในปัจจุบัน

1. กฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เป็นความผิดทางอาญา หรือที่เรียกว่า **Environmental Crime** นั้น อาจแยกฐานความผิดได้ 3 ประการ
 - ประการแรก คือ ความผิดเนื่องจากการก่อให้เกิดมลพิษ
 - ประการที่สอง คือ ความผิดฐานละเว้นไม่ปฏิบัติตามมาตรการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
 - ประการที่สาม คือ ความผิดฐานกระทำความผิดเงื่อนไข ที่เจ้าพนักงานอนุญาตหรือคำเตือนที่เจ้าพนักงานแจ้งให้ทราบ

กฎหมายสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในปัจจุบัน

2. กฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เป็นความรับผิดชอบทางแพ่ง กฎหมายที่กล่าวถึงความรับผิดชอบทางแพ่งที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมนั้น ได้แก่

2.1 ความรับผิดชอบทางแพ่งตามพระราชบัญญัติซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะ บทบัญญัติที่สำคัญได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๖ และมาตรา ๙๗ ซึ่งให้ผู้ที่เป็นต้นเหตุแห่งความเสียหาย ที่เกิดขึ้นแก่สิ่งแวดล้อมและหรือทรัพยากรธรรมชาติ เป็นผู้จ่ายค่าเสียหายทั้งหมด ทั้งนี้เป็นไปตามหลัก “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย” (The polluter pays principle)

กฎหมายสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในปัจจุบัน

2.2 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยละเมิด หลักกฎหมายละเมิด ที่ใช้กับความรับผิดทางแพ่งที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.2.1 หลักความรับผิดในผลแห่งละเมิดเนื่องจากการกระทำของตนเอง ตาม ป.พ.พ. (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์) มาตรา ๔๒๐ ตามมาตรา ๔๒๐ บุคคลที่จะรับผิดในผลแห่งละเมิดนี้ ต้องมีการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อและในมาตรา ๔๒๒ เป็นความรับผิดฐานละเมิด เมื่อมีการกระทำหรืองดเว้นไม่กระทำการ ที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่ประสงค์จะปกป้องบุคคลอื่น

ดัชนีชี้วัดของเมืองน่าอยู่

- ลักษณะของเมืองน่าอยู่ ได้แก่ ประชาชนควรมีชีวิตอย่างมีความสุข มีความสะดวกสบาย มีสุขภาพดีทั้งกายและใจ และมีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน
- องค์ประกอบของเมืองน่าอยู่ ประกอบด้วย ความน่าอยู่ ความมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการแข่งขัน ความเป็นประชาธิปไตย
- ดัชนีชี้วัดเมืองน่าอยู่ มีองค์ประกอบหลัก 4 มิติ ได้แก่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม คุณภาพชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านเศรษฐกิจ และด้านการบริหารจัดการพัฒนาเมือง
- ตัวชี้วัดความเป็นเมืองน่าอยู่ควรจะมีการปรับเปลี่ยนไปตามลักษณะของชุมชน

ดัชนีชี้วัดของเมืองน่าอยู่

- ตัวชี้วัดมักจะไม่ใช่ปัจจัยถ้าขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน
- เมื่อมีการนำตัวชี้วัดไปใช้แล้วจะต้องมีการติดตามประเมินผล
อย่างสม่ำเสมอ
- ควรมีตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับลักษณะการปกครองในแต่ละระดับ
- คำจำกัดความเมืองน่าอยู่ยังไม่ชัดเจนและมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน

ตารางที่ 1-1 ระดับของเมืองในอีก 50 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2600)

ภาค	เมืองลำดับที่หนึ่ง	เมืองลำดับที่สอง
เหนือ	เชียงใหม่ เชียงราย พิชณุโลก นครสวรรค์	ลำปาง แม่ฮ่องสอน
ตะวันออกเฉียงเหนือ	ขอนแก่น นครราชสีมา อุตรธานี อุบลราชธานี มุกดาหาร	หนองคาย สกลนคร นครพนม บัรีรัมย์ มหาสารคาม
กลาง	สระบุรี ชลบุรี ศรีราชา พัทยา ระยอง หัวหิน นครปฐม ฉะเชิงเทรา	อยุธยา ปทุมธานี สมุทรปราการ ตราด สมุทรสาคร ราชบุรี กาญจนบุรี จันทบุรี สังขละบุรี ปราชินบุรี อัญประเทศ
ใต้	หาดใหญ่ ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา	ชุมพร ระนอง พังงา กระบี่ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส

ที่มา: กรมโยธาธิการและผังเมือง. 2549, โครงการวางและจัดทำผังประเทศ: นโยบายการพัฒนาพื้นที่ประเทศไทย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

1. รับหลักการเมืองน่าอยู่
2. แสวงหาแนวร่วม
3. ปรับแนวคิดเมืองน่าอยู่ให้ตรงกัน
4. ขยายแนวคิดสู่ชุมชน
5. จัดตั้งองค์กร สำนักงาน จัดระบบงาน
6. ปรับแนวคิดคณะกรรมการและคณะทำงานให้ตรงกัน
7. วิเคราะห์สถานการณ์เมืองหรือชุมชน
8. วางกรอบแนวทางการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

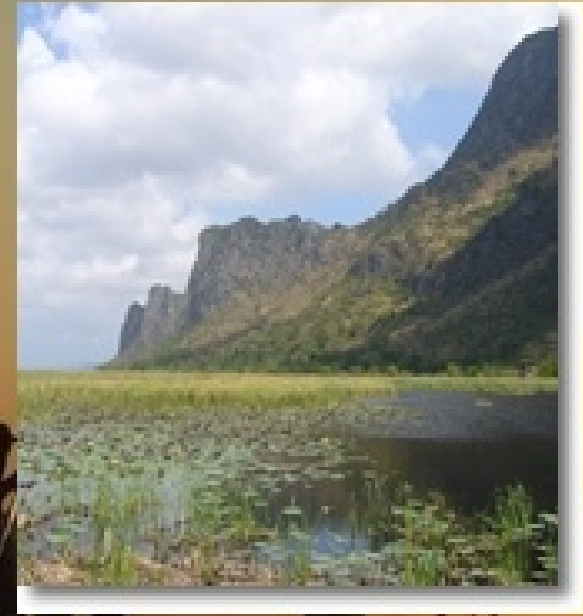
9. ให้ข้อมูลความรู้เตรียมความพร้อมประชาชน
10. ระดมวิสัยทัศน์ประชาชน
11. รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล
12. จัดทำแผนพัฒนาเมืองน่าอยู่
13. ประชาวิจารณ์แผน
14. ดำเนินงานตามแผน
15. ประเมินผลงาน

สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับ ประเทศไทย

- มีทั้งสิ้น 3 ฉบับ
 1. อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity)
 2. อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (Convention on Wetlands of International Importance Especially as Waterfowl Habitat Ramsar Convention)
 3. อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่า และพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora)

พื้นที่แรมซาร์ไซต์
(Ramsar Sites) ของ
ประเทศไทยในปัจจุบันมี
จำนวน 12 แห่ง พื้นที่ลำดับ
ที่ 11 และ 12 ได้แก่ พื้นที่
ชุ่มน้ำเขาสามร้อยยอด
และพื้นที่ชุ่มน้ำกุดทิง
ตามลำดับ

งานกลุ่ม

- ให้แต่ละกลุ่มเลือกจังหวัดใดก็ได้เพียง 1 จังหวัด ให้พัฒนาเป็นเมืองหลวงแห่งใหม่ในประเทศไทย ต้องอธิบายเหตุผลในการเลือก โดยมีรูปภาพประกอบ